

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 594/2023-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského o oznámení dôvodov vylúčenia sudcu ústavného súdu Ivana Fiačana v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených Advokátskou kanceláriou Korytár s. r. o., Sladovnícka 13, Trnava, proti rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 26Cb/71/2016-658 z 29. novembra 2017 a Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/215/2018-796 zo 17. apríla 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Obdo/41/2021 z 13. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Sudca II. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Ivan Fiačan **je vylúčený** z konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľov vedenej pod sp. zn. Rvp 2925/2022.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavná sťažnosť sťažovateľov doručená ústavnému súdu 21. decembra 2022, ktorou sťažovatelia namietajú rozhodnutia všeobecných súdov v spore o určenie majiteľa akcií, bola najprv pridelená ako spravodajkyňi sudkyňi ústavného súdu Jane Laššákovéj, ktorá bola do 30. septembra 2023 členkou II. senátu ústavného súdu. Následne bola dodatkom k rozvrhu práce pridelená ako spravodajcovi sudcovi ústavného súdu Ivanovi Fiačanovi, ktorý je členom II. senátu ústavného súdu.

2. Sudca ústavného súdu Ivan Fiačan 19. októbra oznámil možné dôvody jeho vylúčenia z konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľov. Uviedol, že ako bývalý advokát na základe substitúcií od spolupracujúcich advokátov poskytoval právne služby spoločnosti [REDAKOVANÉ], týkajúce sa len jej bežnej prevádzky, no pre odstup času nevedel konkretizovať ich rozsah ani časové obdobie. Tieto právne služby sa netýkali žalovaného – zúčastnenej osoby v konaní o ústavnej sťažnosti, ani emitentov akcií, ktoré sú predmetom sporu. Dodal, že zúčastnenú osobu nepozná a nemá vedomosť o okolnostiach predchádzajúcich sporu, ktorý je predmetom ústavnej sťažnosti. Poukázal na to, že jeho syn pracuje ako koncipient v advokátskej kancelárii v súčasnosti

poskytujúcej právne služby [REDAKOVANÉ] V súvislosti so sťažnostnou argumentáciou o bývalom predsedovi krajského súdu [REDAKOVANÉ] uviedol, že ho spoznal pri výkone advokácie a stretával sa s ním na oficiálnych podujatiach organizovaných advokátskym a justičným stavom. Účastníci konania tak môžu mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Subjektívne sa však necíti byť zaujatý.

II.

3. Podľa čl. IV bodu 1 písm. c) rozvrhu práce ústavného súdu o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) rozhoduje tretí senát, ak ide o sudcov druhého senátu.

4. Podľa § 49 ods. 1 prvej vety zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvod vylúčenia sudcu ústavného súdu spočívajúci v pochybnostiach o nezaujatosti podľa § 49 ods. 1 prvej vety zákona o ústavnom súde nadväzuje na požiadavku nestrannosti súdneho rozhodovania tak, ako je okrem iného definovaná aj v rozhodnutiach Európskeho súdu pre ľudské práva. Nestrannosť má stránku subjektívnu a stránku objektívnu, keďže nestrannosť sudcu má význam pre dôveru verejnosti v súdnictvo (Olujic proti Chorvátsku, sťažnosť č. 22330/05, rozsudok EŠLP z 5. 2. 2005, bod 57).

5. Pri teste subjektívnych okolností sa zisťuje osobné presvedčenie, postoj sudcu alebo jeho záujem v prerokúvanej veci. Osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá, kým sa nepreukáže opak. Takýmto opakom môže byť sudcom prejavené nepriateľstvo alebo neznášanlivosť. Pri teste objektívnych okolností je dôležitá perspektíva nestranného pozorovateľa a relevantné je aj zdanie sa zaujatosti, teda či sú dané okolnosti, ktoré môžu vzbudzovať pochybnosti o nestrannosti sudcu (Daktaras proti Litve, sťažnosť č. 42095/98, rozsudok EŠLP z 10. 10. 2000, bod 32). Pri objektívnom teste sú dôležitými kritériami dôvera verejnosti v rozhodovanie (II. ÚS 36/2012).

6. Z hľadiska subjektívneho niet pochyb o nezaujatosti sudcu ústavného súdu. Treba vychádzať z prezumpcie jeho nezaujatosti a zistiť, či jeho vyjadrenia alebo správanie v konkrétnej veci nie je spôsobilé vyvrátiť túto domnienku. Z oznámenia sudcu ústavného súdu vyplýva, že sa subjektívne necíti byť zaujatým. Rovnako jeho správanie nijak nespochybňuje jeho subjektívnu nestrannosť. Už len samotné oznámenie podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde nenasvedčuje jeho subjektívnemu záujmu zúčastniť sa rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

7. Z hľadiska objektívneho, čo sa týka vyjadrenia sudcu ústavného súdu o jeho zdvorilostno-profesijnom vzťahu s bývalým predsedom krajského súdu [REDAKOVANÉ], treba uviesť, že len z charakteru tohto vzťahu nemožno dospieť k objektívnej pochybnosti o jeho nezaujatosti. Najmä ak ich vzťah nie je poznačený akýmkoľvek bližšími osobnými väzbami a nie je konkretizované, ako by mal tento vzťah vplývať na rozhodnutie o ústavnej sťažnosti.

8. No na strane druhej je zrejmé, že sudca ústavného súdu v minulosti poskytoval právne služby [REDAKOVANÉ], ktorá, hoc nie je stranou sporu ani účastníkom konania o ústavnej sťažnosti, je v spore priamo zainteresovaná, keďže sporné akcie boli pôvodne akciami tvoriacimi základné

imanie spoločnosti [REDAKOVANÉ], s ktorými boli spojené aj práva zamestnancov [REDAKOVANÉ]. Tiež je zrejmé, že syn sudcu ústavného súdu, hoc len od mája 2023 a po právoplatnom skončení sporu, ktorý je predmetom ústavnej sťažnosti, pracuje ako koncipient v advokátskej kancelárii, ktorá v súčasnosti poskytuje právne služby [REDAKOVANÉ]. To je spôsobilé vzbudiť objektívnu pochybnosť o nezaujatosti sudcu ústavného súdu k predmetu sporu, na výsledku ktorého môže mať záujem aj [REDAKOVANÉ], ku ktorej sudca ústavného súdu mal a jeho syn má určitý vzťah. To platí o to viac, že sudca ústavného súdu nevedel uviesť predmet a rozsah ním poskytovaných právnych služieb [REDAKOVANÉ], a vo vzťahu k synovi ich tiež bližšie nekonkretizoval. Z toho aj u nezaujatého pozorovateľa môžu objektívne vzniknúť pochybnosti o nezaujatosti sudcu ústavného súdu Ivana Fiačana, čo zakladá dôvod na jeho vylúčenie z konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľov podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

9. Na tomto závere nič nemení ani to, že sudca ústavného súdu nemá žiadny vzťah k sťažovateľom a ich advokátovi, zúčastnenej osobe či vedomosti o okolnostiach predchádzajúcich sporu, ktorý je predmetom ústavnej sťažnosti. Postačuje, že možno mať objektívne pochybnosti o jeho nezaujatosti so zreteľom na pomer k veci, ktorá sa dotýka aj práv hoci bývalého klienta sudcu ústavného súdu, no súčasného klienta advokátskej kancelárie, v ktorej ako koncipient pracuje jeho syn.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu